

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра дошкільної та спеціальної освіти

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЛОГОПЕДІЯ»
збірник тестових завдань з курсу

для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта

Мукачево
МДУ 2023

УДК 376.011(079.1)(075.8)

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною
радою Мукачівського державного університету
протокол №11 від 28.06.2023 р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри
дошкільної та спеціальної освіти
Протокол №18 від 05.06.2023 р.*

Укладач

Чекан О.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
дошкільної та спеціальної освіти МДУ

Рецензент

Швардак М.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього
менеджменту МДУ

В 84

Вступ до спеціальності «Логопедія»: збірник тестових завдань з курсу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта / укладач О.І. Чекан - Мукачево : МДУ, 2023. - 28 с. (1,5 др.ар.)

Анотація.

У навчально-методичному виданні представлені передмова, програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Логопедія», тестові завдання з курсу для самоперевірки та контролю знань здобувачів, критерії оцінювання, ключі до розв'язання тестів, а також список використаних та рекомендованих джерел. Рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта.

© МДУ, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	8
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	22
КЛЮЧІ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ТЕСТІВ	22
ГЛОСАРІЙ	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	27

ПЕРЕДМОВА

У контексті інтеграційних намірів України та вступу нашої держави в Європейський освітній простір, спостерігається зміна освітніх технологій на користь особистісного та компетентнісного розвитку фахівців. Реформування національної освіти приділяє особливе значення моніторингу якості вищої освіти. Одним із перспективних напрямків є використання ефективної системи педагогічного оцінювання для вимірювання результатів педагогічного процесу та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, компонентом якої є тестові завдання.

У сучасному освітньому процесі ЗВО широко застосовуються контрольні тестові роботи. Вони не тільки розширюють різноманіття форм контролю освітнього процесу, але й сприяють самостійному засвоєнню знань здобувачами. Формування та оцінювання знань стає важливою відповідальністю як викладача, так і здобувача освіти, який має можливість використовувати тестові завдання для організації ефективного, мотивованого й цікавого самостійного навчання.

У навчально-методичному виданні вміщено передмову, програму навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Логопедія», тестові завдання для самопідготовки та самоконтролю знань здобувачів вищої освіти з курсу, критерії оцінювання, ключі до розв'язання тестів, а також список використаних та рекомендованих джерел. Метою сконструйованих тестових завдань є підвищення сприйнятливості до засвоєння теоретичних знань, формування інформаційного тезаурусу навчальної дисципліни, оволодіння прийомами розумової діяльності, самоперевірка та самооцінювання рівня сформованості професійної компетентності майбутніх спеціальних педагогів.

Тестові завдання охоплюють різні аспекти методики педагогічної освіти та професійної підготовки логопедів у XXI столітті в Україні та світі, а також аналіз мовленнєвих порушень як предмета логопедичного впливу. Дисципліна містить комплексну, послідовно структуровану систему завдань, виконання яких крок за кроком сприяє глибшому розумінню здобувачами різних аспектів дисципліни та проблематики, а також сприяє проблемно-орієнтованому процесу засвоєння матеріалу. Регулярне проведення тестового контролю під час занять у ЗВО дозволяє поступово формувати конкурентоспроможних фахівців на сучасному ринку праці, готових застосовувати набуті знання в майбутній професійній діяльності.

Навчально-методичне видання рекомендоване здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Педагогічна освіта та професійна підготовка логопедів XXI століття в Україні та світі

Тема 1. Система педагогічної освіти в Україні та Болонський процес

Поняття «освіта» як педагогічна категорія. Система педагогічної освіти в Україні: принципи, напрями розвитку, структура. Вища освіта в сучасну добу. Вища освіта України та Болонський процес. Освітній процес у ЗВО: мета, завдання, принципи. Особливості виховної роботи у ЗВО. Специфіка професійної підготовки фахівця за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» в сучасних умовах. Система спеціальної освіти як основна сфера професійної діяльності логопеда.

Тема 2. Організація науково-дослідної роботи здобувачів в умовах упровадження кредитно-модульної системи навчання

Організація науково-дослідної роботи здобувачів в університеті. Зміст і характер науково-дослідної роботи здобувачів. Особливості написання курсових робіт. Підготовка здобувача до написання наукової статті, тез доповіді та наукового повідомлення.

Тема 3. Особливості організації самостійної роботи здобувачів

Поняття «самостійна робота» та «самостійність». Форми та види самостійної роботи здобувачів у ЗВО. Особливості підготовки здобувачами повідомлень, доповідей, рефератів як видів самостійних робіт. Роль викладача в організації самостійної роботи здобувача.

Тема 4. Специфіка проходження здобувачами педагогічної практики в освітніх закладах

Поняття педагогічної практики, її мета та завдання в процесі професійної підготовки здобувачів. Перелік основних видів практики за навчальним планом спеціальності. Мета та завдання практик у структурі професійної підготовки майбутніх фахівців, проведення педагогічних практик у ЗВО.

Змістовий модуль 2. Порушення мовлення та їх подолання як предмет професійної діяльності логопеда

Тема 5. Особливості розвитку мовлення дітей

Функції рідної мови у житті людини. Критичні періоди у розвитку мовлення дітей. Загальна характеристика розвитку мовлення дитини на етапі дошкільного дитинства. Мовленнєва готовність дітей до школи.

Тема 6. Логопедія як галузь спеціальної педагогіки

Загальна характеристика розвитку мовлення дитини на етапі дошкільного дитинства. Мовленнєва готовність дітей до школи. Логопедія як

самостійна галузь спеціальної педагогіки. Природничо-наукові основи логопедії. Принципи логопедії. Методи логопедії як науки. Взаємозв'язки логопедії як загальної та спеціальної психолого-педагогічної науки.

Тема 7. порушення мовлення: причини, механізми, класифікація

Поняття «норма мовлення». Мова та мовлення: спільне й відмінне. Анатомо-фізіологічні основи правильного мовлення. Причини порушення мовлення у дітей. Класифікація порушень мовлення. Логопедичне обстеження дітей із порушеннями мовлення.

Тема 8. Професійна компетентність логопеда як вимога сьогодення

Професійна підготовка логопедів в Європі та світі. Підготовка сучасного фахівця-логопеда. Структурні компоненти педагогічної діяльності. Професійна, комунікативна та правова компетентності логопеда. Кваліфікаційна характеристика вчителя-логопеда.

Тема 9. Формування мовної особистості - новий напрям логопедичної роботи

Мовна особистість: сутність, рівні, значення. Проблема невербального мислення у психолого-лінгвістичній літературі. Проміжна форма мови: визначення основні одиниці, рівні. Напрями методичної реалізації формування мовної особистості. Рівнева будова мовної особистості.

Змістовий модуль 3. Дитина з порушеннями мовлення як суб'єкт логопедичного впливу

Тема 10. Особливості логопедичної допомоги дітям із фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення

Логопедичний вплив та його методи. Логопедична допомога дітям із порушеннями мовлення. Фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення. Логопедичне обстеження дітей із порушеннями мовлення.

Тема 11. Специфіка логопедичної роботи з дітьми із загальним недорозвиненням мовлення та заїканням

Класифікація загального недорозвинення мовлення. Рівні загального недорозвинення мовлення. Логопедична робота по подоланню загального недорозвинення мовлення. Логопедична допомога дітям із заїканням.

Тема 12. Логопедична допомога дітям з сенсорними порушеннями

Теоретичні підходи до дослідження мовлення. Характеристика та особливості мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями слуху. Особливості психофізичного та мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями зору. Специфіка логопедичної допомоги дітям із сенсорними порушеннями.

Тема 13. Логопедична допомога дітям із порушеннями інтелектуального розвитку

Особливості психофізичного та мовленнєвого розвитку дітей із затримкою психічного розвитку. Напрями логопедичної роботи з корекції порушень мовлення у дітей із затримкою психічного розвитку. Характеристика психофізичного та мовленнєвого розвитку дітей із розумовою відсталістю. Специфіка логопедичної роботи з корекції порушень мовлення у розумово відсталих дітей.

Тема 14. Особливості логопедичної допомоги дітям із порушеннями опорно-рухового апарату та комплексними вадами розвитку

Види порушення мовлення та особливості логопедичної роботи з дітьми з дитячим церебральним паралічем. Особливості психофізичного розвитку дітей із комплексними порушеннями. Види порушень мовлення та специфіка логопедичної роботи з дітьми з комплексними вадами.

Тема 15. Комплексна логопсихологічна допомога дітям з аутизмом

Дитячий аутизм: визначення, вияви, причини, форми. Особливості пізнавальної діяльності дітей із аутизмом. Нейропсихологічні моделі аутизму: регулятивної дисфункції; ослабленого центрального зв'язування; лімбічна моделі. Напрями логопсихологічної допомоги дітям із аутизмом.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Що таке освіта як система?
  - а) Соціальний інститут
  - б) Передача досвіду
  - в) Розвиток особистості
  - г) Генетична програма
2. Як трактується процес освіти стосовно індивідуального розвитку?
  - а) Передача досвіду
  - б) Генетична програма
  - в) Сукупність органів управління
  - г) Становлення особистості
3. Що включає в себе поняття "система освіти"?
  - а) Соціальний інститут
  - б) Органи управління освітою
  - в) Наукові заклади
  - г) Усі вищезазначені варіанти
4. Які типи освітніх закладів існують?
  - а) Дошкільні
  - б) Початкові
  - в) Середні
  - г) Усі вищезазначені варіанти
5. Який скарб народу найбільш важливий?
  - а) Мова
  - б) Культура
  - в) Традиції
  - г) Знання
6. Які функції мови найчастіше виділяють дослідники?
  - а) Комунікативна, пізнавальна, регулююча
  - б) Соціальна, економічна, політична
  - в) Історична, культурна, релігійна
  - г) Мовленнєва, мовознавча, літературна
7. Що є основою мови та її функціонування?
  - а) Знаки, що є засобом спілкування і мислення
  - б) Мовленнєва діяльність
  - в) Мозкові структури головного мозку
  - г) Суспільне об'єднання людей
8. Що відображає рівень розвитку рідної мови?
  - а) Рівень культури та духовного розвитку нації
  - б) Статус мови в суспільстві
  - в) Рівень освіти населення
  - г) Використання мови в масовій комунікації
9. Які є головні функції мовлення?

- а) Вираження інформації
  - б) Координація дій і регулювання поведінки
  - в) Пізнавання навколишнього світу
  - г) Всі вищезазначені варіанти
10. Яка є основна і найперша функція мови?
- а) Функція повідомлення
  - б) Комунікативна функція
  - в) Функція стимулювання до діяльності
  - г) Функція пізнавання навколишнього світу
11. Які функції виконує комунікативна функція мови?
- а) Функція повідомлення
  - б) Функція стимулювання до діяльності
  - в) Обидва варіанти а) і б)
  - г) Жоден з варіантів
12. Які можливості виникають у дитини після трьох років стосовно мови?
- а) Оволодіння внутрішньою мовою
  - б) Зрозуміння мовлення дорослих
  - в) Можливість висловлювати свої бажання та спостереження
  - г) Всі вищезазначені варіанти
13. Яка функція мови пов'язана зі свідомістю та вираженням пізнавальної діяльності людини?
- а) Функція повідомлення
  - б) Функція стимулювання до діяльності
  - в) Пізнавальна функція
  - г) Регулятивна функція
14. Які функції можуть бути виділені на базі комунікативної та пізнавальної функцій мови?
- а) Функція повідомлення
  - б) Функція стимулювання до діяльності
  - в) Регулятивна функція
  - г) Усі вищезазначені варіанти
15. Що характеризує вищі психічні функції за визначенням Л. Виготського й О. Лурії?
- а) Довільний характер
  - б) Неусвідомлені форми психічної діяльності
  - в) Зв'язок з комунікативною функцією
  - г) Залежність від зовнішніх подразників
16. Яка функція мови стає регулятором поведінки дитини?
- а) Функція повідомлення
  - б) Функція стимулювання до діяльності
  - в) Регулятивна функція
  - г) Комунікативна функція
17. Яка функція мови виражається у побудові схем мовленнєвого висловлювання та організації рухів і дій?

- а) Функція повідомлення
  - б) Функція стимулювання до діяльності
  - в) Програмуюча функція
  - г) Експресивна функція
18. Яка функція мови виражає внутрішній світ людини, емоційну насиченість та індивідуальність мовця?
- а) Функція повідомлення
  - б) Функція стимулювання до діяльності
  - в) Програмуюча функція
  - г) Експресивна функція
19. Яка функція мови використовується для називання явищ, предметів, якостей, дій і т.д.?
- а) Називна функція
  - б) Гносеологічна функція
  - в) Мисленнєво-творча функція
  - г) Експресивна функція
20. Яка функція мови є засобом пізнання довкілля, накопичує досвід і передає його через мову?
- а) Називна функція
  - б) Гносеологічна функція
  - в) Мисленнєво-творча функція
  - г) Експресивна функція
21. Яка функція мови пов'язана з формуванням думок і мисленням?
- а) Називна функція
  - б) Гносеологічна функція
  - в) Мисленнєво-творча функція
  - г) Експресивна функція
22. Яка функція мови пов'язана зі створенням культурних цінностей і використанням художнього слова, літератури та мистецтва?
- а) Експресивна функція
  - б) Мисленнєво-творча функція
  - в) Називна функція
  - г) Естетична функція
23. Яка функція мови є носієм культури нації і сприяє розвитку національної духовності?
- а) Експресивна функція
  - б) Мисленнєво-творча функція
  - в) Культуроносна функція
  - г) Називна функція
24. Яка функція мови ідентифікує носіїв мови в межах певної спільноти?
- а) Експресивна функція
  - б) Мисленнєво-творча функція
  - в) Називна функція
  - г) Ідентифікаційна функція

25. Яка функція мови сприяє підготовці мовцем свого співрозмовника до сприйняття інформації?
- а) Експресивна функція
  - б) Мисленнєво-творча функція
  - в) Контактвстановлювальна (фатична) функція
  - г) Називна функція
26. Яка функція мови виражає волю стосовно співрозмовника, такі як наказ, запрошення, пропозиція, прохання тощо?
- а) Волюнтативна функція
  - б) Мисленнєво-творча функція
  - в) Називна функція
  - г) Естетична функція
27. Яка функція мови допомагає виражати етнічну, національну приналежність людини?
- а) Експресивна функція
  - б) Мисленнєво-творча функція
  - в) Демонстраційна функція
  - г) Дейктична функція
28. Що можна сказати про роль розвитку мовлення у дітей дошкільного віку?
- а) Воно не має важливого значення для зростання дитини
  - б) Воно сприяє оволодінню рідною мовою та важливе для розвитку дитини
  - в) Воно не впливає на особистість та характер дитини
  - г) Це лише один із багатьох факторів розвитку дитини
29. Що можна сказати про критичні періоди в розвитку мовлення?
- а) Вони не мають значення для виникнення мовленнєвих порушень
  - б) Вони є передумовою для виникнення мовленнєвих порушень
  - в) Вони не мають впливу на уразливість нервових механізмів мовлення
  - г) Вони є рідкісними і не поєднуються з іншими факторами
30. Як мовлення впливає на розвиток дитини в цілому?
- а) Воно не має значного впливу на формування особистості та характеру дитини
  - б) Воно впливає лише на формування поглядів та прагнень дитини
  - в) Воно має значний вплив на формування особистості, вольових якостей, характеру та поглядів дитини
  - г) Воно не відображає соціальне середовище, в якому зростає дитина
31. Які чинники впливають на динаміку вікового розвитку мовлення в перші роки життя?
- а) Розвиток організму та вплив навколишнього середовища
  - б) Тільки загальна ослабленість дитини
  - в) Генетичні фактори та дисфункція нервової системи
  - г) Лише нормальне дозрівання ЦНС
32. Який основний етап мовленнєвого розвитку передуює етапу дошкільного?
- а) Підготовчий
  - б) Переддошкільний

- в) Шкільний
  - г) Молодший шкільний
33. Як дитина оволодіває мовленням?
- а) Слухаючи мовлення дорослих і повторюючи їх
  - б) Читаючи книги
  - в) Дивлячись телевізор
  - г) Граючись з іграшками
34. Яка заява є правильною щодо розвитку мовлення у дитини?
- а) Дитина повинна бути лише імітатором у мовленнєвому спілкуванні
  - б) Мовленнєвий розвиток має три етапи
  - в) Дитина усвідомлює і розуміє мовлення інших
  - г) Дошкільний етап триває до 5 років
35. Який етап мовленнєвого розвитку триває найбільш тривалий час?
- а) Підготовчий
  - б) Переддошкільний
  - в) Дошкільний
  - г) Шкільний
36. Що вивчає логопедія?
- а) порушення мовлення
  - б) Математику
  - в) Фізичну реабілітацію
  - г) Історію мистецтва
37. Яка є мета логопедії?
- а) Розробка наукового обґрунтування системи навчання, виховання і соціалізації осіб із порушеннями мовлення
  - б) Вивчення музики
  - в) Попередження фізичних захворювань
  - г) Виховання спортивних навичок
38. Що є об'єктом вивчення в логопедії?
- а) Мовленнєві і немовленнєві процеси і функції у осіб із різноманітними порушеннями мовлення
  - б) Психологічні аспекти людської поведінки
  - в) Біологічні характеристики тварин
  - г) Математичні проблеми
39. Що є предметом логопедії як науки?
- а) Порушення мовлення і процеси їх попередження, виявлення та усунення засобами спеціального навчання і виховання у осіб з розладами мовленнєвої діяльності
  - б) Фізична активність у дітей
  - в) Художнє мистецтво
  - г) Вивчення географії
40. Які дві класифікації мовленнєвих порушень використовуються у вітчизняній логопедії?
- а) Педагогічна та клінічна

- б) Психологічна та медична
  - в) Фонетична та морфологічна
  - г) Синтаксична та семантична
41. Яка група порушень мовлення включена до першої групи у психолого-педагогічній класифікації?
- а) Порушення засобів спілкування
  - б) Порушення рухової активності
  - в) Порушення слуху
  - г) Порушення зору
42. Що охоплює фонетичний недорозвиток у психолого-педагогічній класифікації?
- а) Порушення звуковимови, складової структури слова, просодичних компонентів та інтонації
  - б) Порушення синтаксису
  - в) Порушення лексичного запасу
  - г) Порушення мовного розвитку у підлітків
43. Яка класифікація виникла в результаті критичного аналізу клінічної класифікації з точки зору її застосування у педагогічному процесі?
- а) Психолого-педагогічна
  - б) Медична
  - в) Фонетична
  - г) Синтаксична
44. Що охоплює фонетико-фонематичний недорозвиток в психолого-педагогічній класифікації?
- а) Порушення звуковимови, складової структури слова, просодичних компонентів, фонематичних процесів
  - б) Порушення синтаксису
  - в) Порушення лексичного запасу
  - г) Порушення мовного розвитку у підлітків
45. Що охоплює загальне недорозвинення мовлення в психолого-педагогічній класифікації?
- а) Різні складні мовленнєві розлади, при яких порушене формування всіх компонентів мовленнєвої системи
  - б) Порушення засобів спілкування
  - в) Порушення слуху
  - г) Порушення зору
46. Які компоненти мовленнєвої системи охоплює загальне недорозвинення мовлення?
- а) Словниковий запас, граматична будова мовлення, зв'язне мовлення, фонетико-фонематичні процеси, вимова звуків
  - б) Семантика, прагматика, морфологія
  - в) Фонетика, синтаксис, лексика
  - г) Артикуляція, інтонація, дикція
47. Які діти можуть мати фонетико-фонематичний недорозвиток?

- а) Діти з різними мовленнєвими розладами внаслідок дефектів сприймання і вимовляння фонем
  - б) Діти з порушеннями слуху
  - в) Діти з порушеннями зору
  - г) Діти з порушеннями рухової активності
48. Які типи порушень усного мовлення існують в логопедії?
- а) Фонаційне і структурно-семантичне
  - б) Фонетичне і граматичне
  - в) Зовнішнє і внутрішнє
  - г) Вимовна сторона і системне порушення
49. Яке порушення мовлення відноситься до фонаційного (зовнішнього) оформлення висловлювання?
- а) Фонетико-фонематичний недорозвиток
  - б) Загальне недорозвинення мовлення
  - в) Фонетичний недорозвиток
  - г) Лексико-граматичне порушення
50. Яке порушення мовлення відноситься до структурно-семантичного (внутрішнього) оформлення висловлювання?
- а) Фонетико-фонематичний недорозвиток
  - б) Загальне недорозвинення мовлення
  - в) Фонетичний недорозвиток
  - г) Лексико-граматичне порушення
51. Яке із наведених порушень мовлення є системним або поліморфним порушенням мовлення?
- а) Фонетико-фонематичний недорозвиток
  - б) Загальне недорозвинення мовлення
  - в) Фонетичний недорозвиток
  - г) Лексико-граматичне порушення
52. Яке з порушень відноситься до фонаційного оформлення висловлювань?
- а) Алалія
  - б) Афазія
  - в) Дисфонія
  - г) Алексія
53. Яке з порушень відноситься до структурно-семантичного оформлення висловлювань?
- а) Брадилалія
  - б) Дизартрія
  - в) Алалія
  - г) Дислалія
54. Яке з порушень відноситься до фонаційного оформлення висловлювань?
- а) Ринопалія
  - б) Алалія
  - в) Дизартрія
  - г) Афазія

55. Яке з порушень відноситься до структурно-семантичного оформлення висловлювань?
- а) Тахілалія
  - б) Заїкання
  - в) Дисфонія
  - г) Афазія
56. Що означає термін "дисфонія"?
- а) Відсутність або розлади фонації внаслідок патологічних змін голосового апарату
  - б) Порушення звуковимови при нормальному слухові і збереженій інервації мовного апарату
  - в) Порушення вимовної сторони мовлення, зумовлене недостатньою інервацією мовного апарату
  - г) Порушення тембру голосу і звуковимови, зумовлене анатомо-фізіологічними дефектами мовного апарату
57. Що означає термін "дислалія"?
- а) Відсутність або розлади фонації внаслідок патологічних змін голосового апарату
  - б) Порушення звуковимови при нормальному слухові і збереженій інервації мовного апарату
  - в) Порушення вимовної сторони мовлення, зумовлене недостатньою інервацією мовного апарату
  - г) Порушення тембру голосу і звуковимови, зумовлене анатомо-фізіологічними дефектами мовного апарату
58. Що таке дизартрія?
- а) Порушення вимови з прискореним темпом мовлення
  - б) Порушення тембру голосу і звуковимови
  - в) Порушення вимовної сторони мовлення з повільним темпом
  - г) Порушення вимовної сторони мовлення з недостатньою інервацією мовного апарату
59. Що таке ринолалія?
- а) Порушення вимови з прискореним темпом мовлення
  - б) Порушення тембру голосу і звуковимови
  - в) Порушення вимовної сторони мовлення з повільним темпом
  - г) Порушення вимовної сторони мовлення з недостатньою інервацією мовного апарату
60. Що таке брадилалія?
- а) Порушення вимови з прискореним темпом мовлення
  - б) Порушення тембру голосу і звуковимови
  - в) Порушення вимовної сторони мовлення з повільним темпом
  - г) Порушення вимовної сторони мовлення з недостатньою інервацією мовного апарату
61. Що таке тахілалія?
- а) Порушення вимови з прискореним темпом мовлення

- б) Порушення тембру голосу і звуковимови
  - в) Порушення вимовної сторони мовлення з повільним темпом
  - г) Порушення вимовної сторони мовлення з недостатньою інервацією мовного апарату
62. Що таке алалія?
- а) Повна або часткова утрата мовлення внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку у внутрішньоутробному або ранньому періоді розвитку дитини
  - б) Повна або часткова утрата мовлення зумовлена локальними ураженнями головного мозку
  - в) Часткове специфічне порушення процесу читання
  - г) Часткове специфічне порушення процесу письма
63. Що таке афазія?
- а) Повна або часткова утрата мовлення внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку у внутрішньоутробному або ранньому періоді розвитку дитини
  - б) Повна або часткова утрата мовлення зумовлена локальними ураженнями головного мозку
  - в) Часткове специфічне порушення процесу читання
  - г) Часткове специфічне порушення процесу письма
64. Що таке дислексія?
- а) Повна або часткова утрата мовлення внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку у внутрішньоутробному або ранньому періоді розвитку дитини
  - б) Повна або часткова утрата мовлення зумовлена локальними ураженнями головного мозку
  - в) Часткове специфічне порушення процесу читання
  - г) Часткове специфічне порушення процесу письма
65. Що таке дисграфія?
- а) Повна або часткова утрата мовлення внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку у внутрішньоутробному або ранньому періоді розвитку дитини
  - б) Повна або часткова утрата мовлення зумовлена локальними ураженнями головного мозку
  - в) Часткове специфічне порушення процесу читання
  - г) Часткове специфічне порушення процесу письма
66. Що таке заїкання?
- а) Порушення темпоритмічної організації мовлення, зумовлене судомним станом мовного апарату
  - б) Повна втрата мовлення внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку
  - в) Нестійке оптико-просторове сприйняття літер і порушення процесу читання
  - г) Часткове специфічне порушення процесу письма
67. Як проявляється заїкання?

- а) Повторення, втручання або неконтрольоване зупиняння звуків, слів або фраз під час мовлення
  - б) Повна втрата здатності до мовлення внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку
  - в) Утруднення розпізнавання і читання літер
  - г) Нестійке оптико-просторове сприйняття літер і порушення процесу письма
68. Які можуть бути причини заїкання?
- а) Фізіологічні, психологічні або нейрологічні фактори
  - б) Судомний стан мовного апарату
  - в) Органічне ураження мовних зон кори головного мозку
  - г) Нестійке оптико-просторове сприйняття літер і порушення процесу читання
69. Які симптоми можуть супроводжувати заїкання?
- а) Напруження або блокування мовного апарату
  - б) Втрата мовлення внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку
  - в) Утруднення розпізнавання і читання літер
  - г) Нестійке оптико-просторове сприйняття літер і порушення процесу письма
70. Логопедичний вплив передбачає застосування таких методів, як:
- а) навчання
  - б) фізіотерапія
  - в) діагностика
  - г) медикація
71. Якими основними засобами здійснюється логопедичний вплив?
- а) навчання, виховання, корекція
  - б) фізіотерапія, психотерапія, профілактика
  - в) діагностика, медикація, компенсація
  - г) лікування, адаптація, діагностика
72. Що означає поняття "навчання" у контексті логопедичного впливу?
- а) систематичний вплив на розвиток особистості
  - б) виправлення недоліків мови
  - в) засвоєння знань, умінь і навичок
  - г) фізіотерапевтичне лікування
73. Які методи можуть використовуватися для корекції порушень мови?
- а) навчання і виховання
  - б) фізіотерапія і психотерапія
  - в) діагностика і компенсація
  - г) спеціальні вправи і вправи на розвиток мовлення
74. Що означає поняття "компенсація" у контексті логопедичного впливу?
- а) відновлення втрачених функцій
  - б) заміна втрачених функцій
  - в) перебудова функцій
  - г) використання збережених функцій
75. Якими методами здійснюється адаптація дитини з мовними порушеннями до умов суспільства?

- а) профілактика та компенсація
  - б) фізіотерапія та медикація
  - в) виховання та навчання
  - г) діагностика та корекція
- 76.Що включає в себе профілактика мовних порушень?
- а) заміна втрачених функцій
  - б) попереджувальні заходи
  - в) перебудова функцій
  - г) використання збережених функцій
- 77.Що означає термін "глухота"?
- а) повна відсутність слуху
  - б) часткове сприймання розмовного мовлення
  - в) зниження слуху на обидва вуха
  - г) сприймання мовлення за допомогою слухових апаратів
- 78.Як описується туговухість?
- а) повна відсутність слуху
  - б) зниження слуху на одне вухо
  - в) зниження слуху на обидва вуха, з труднощами в сприйманні мовлення
  - г) повне сприймання мовлення при посиленні голосу
- 79.Як можна класифікувати дітей із порушеннями слуху?
- а) за наявністю слухових апаратів
  - б) за зниженням слуху на одне вухо
  - в) за зниженням слуху на обидва вуха
  - г) за різними параметрами, які характеризують порушення слуху
- 80.Що характеризує ЗПР психогенного походження?
- а) зниження мотивації навчальної діяльності
  - б) порушення емоційно-цільової сфери
  - в) тривалі діючі несприятливі умови виховання
  - г) нерівномірний розвиток психічних процесів
- 81.Які труднощі характерні для дітей із ЗПР конституційного походження?
- а) зниження мотивації навчальної діяльності
  - б) переважання емоційних реакцій у поведінці
  - в) інфантильний тип статури
  - г) особливі труднощі на початку навчання в школі
- 82.Що характеризує ЗПР церебрально-органічного генезу?
- а) недорозвиненість перемикання і обсягу уваги
  - б) порушення розумової працездатності
  - в) зорово-просторовий гнозис
  - г) підвищена виснажуваність уваги
- 83.Яке походження має ЗПР, пов'язане з тривалими хронічними захворюваннями?
- а) психогенного
  - б) конституційного
  - в) церебрально-органічного

- г) соматогенного
- 84.Що викликає розумову відсталість?
- а) органічне дифузне пошкодження кори головного мозку
  - б) системне порушення інтелекту
  - в) виразність і незворотність порушення
- 85.Які ознаки характеризують розумову відсталість?
- а) органічне дифузне пошкодження кори головного мозку
  - б) системне порушення інтелекту
  - в) виразність і незворотність порушення
  - г) дифузне пошкодження кори головного мозку, системне порушення інтелекту, виразність і незворотність порушення
- 86.Які види розумової відсталості відрізняються залежно від часу виникнення?
- а) олігофренія
  - б) деменція
  - в) обидва варіанти
- 87.Які характеристики властиві олігофренії?
- а) виникає внаслідок органічного пошкодження мозку
  - б) виникає в пренатальний, натальний або ранній період дитинства
  - в) проявляється у тотальному психічному недорозвитку
  - г) проявляється у виразному зниженні інтелектуальних можливостей
- 88.Що відрізняє деменцію від олігофренії?
- а) час виникнення: олігофренія - пренатальний, натальний або ранній період дитинства, деменція - після 2-3 років
  - б) характер пошкодження: олігофренія - органічне пошкодження мозку, деменція - пошкодження кори головного мозку
  - в) прояви: олігофренія - тотальний психічний недорозвиток, деменція - виразне зниження інтелектуальних можливостей та розпад вже сформованих психічних функцій
  - г) обидва варіанти
- 89.Які ступені розумової відсталості виокремлюються залежно від глибини пошкодження мозку?
- а) ідіотія (глибока розумова відсталість)
  - б) імбецильність (середня розумова відсталість)
  - в) дебільність (легка розумова відсталість)
  - г) всі варіанти
- 90.Що характеризує ідіотію?
- а) грубе порушення фізичного та психічного розвитку
  - б) глибоке пошкодження кори головного мозку та часткове пошкодження підкірки
  - в) виразне зниження інтелектуальних можливостей
  - в) всі варіанти
- 91.Що характеризує імбецильність?
- а) середній за виразністю ступінь розумової відсталості
  - б) глибоке пошкодження кори головного мозку

- в) порушення рухової сфери та аномалії розвитку органів відчуттів
  - г) всі вищевказані варіанти
92. Що характеризує дебільність?
- а) легкий ступінь розумової відсталості
  - б) поверхневе пошкодження кори головного мозку
  - в) відставання у розвитку локомоторних функцій
  - г) всі варіанти
93. Яка особливість шкільної освіти для дітей з дебільністю?
- а) вивчення програми спеціальної допоміжної школи
  - б) спрощене вивчення певних предметів
  - в) акцент на трудове навчання та соціально-побутову орієнтацію
  - г) всі вищевказані варіанти
94. Що включає логопедична робота з розумово відсталими дітьми?
- а) Розвиток фізичних навичок
  - б) Розвиток мовленнєвих навичок
  - в) Розвиток математичних навичок
  - г) Розвиток музичних навичок
95. Який напрямок роботи спрямований на розширення словникового запасу?
- а) Розвиток фонематичних процесів
  - б) Розвиток граматичної будови мовлення
  - в) Розвиток рухових навичок
  - г) Розширення словникового запасу
96. Які навички формуються під час роботи над діалогічним і монологічним мовленням?
- а) Соціально-побутова орієнтація
  - б) Розвиток артикуляційних навичок
  - в) Вміння вести діалоги
  - г) Формування граматичної будови мовлення
97. Який ступінь розумової відсталості є найлегшим?
- а) Дебільність
  - б) Ідіотія
  - в) Імбецильність
  - г) Немає правильної відповіді
98. Якого характеру є порушення мовлення у дітей із інтелектуальною недостатністю?
- а) Випадкове порушення
  - б) Часткове порушення
  - в) Системний характер
  - г) Тимчасове порушення
99. Які компоненти мовлення порушуються при інтелектуальній недостатності?
- а) Фонетико-фонематична, лексико-семантична
  - б) Лексико-семантична, синтаксична
  - в) Синтаксична, просодична
  - г) Фонетико-фонематична, синтаксична

100. Яке мовлення порушується при інтелектуальній недостатності?
- а) Імпресивне мовлення
  - б) Експресивне мовлення
  - в) Обидва види мовлення
  - г) Мовлення не порушується
101. Як характеризуються порушення мовлення при інтелектуальній недостатності?
- а) Легко усуваються
  - б) Спостерігаються тільки в ранньому віці
  - в) Стійкі та складні
  - г) Відсутність порушень мовлення

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестові завдання оцінюються за номінальною шкалою (1 бал за правильну відповідь, 0 балів за неправильну відповідь). За такою шкалою оцінюється все завдання цілком, а не одна з його частин.

Підсумкова оцінка по тесту формується шляхом підсумовування набраних балів і віднесення їх до загальної кількості питань в завданні. Помноживши отримане значення на 100%, можна привести підсумкову оцінку до традиційної наступним чином:

«Відмінно» - 100% - 90% вірних відповідей

«Добре» - 89% - 75% вірних відповідей

«Задовільно» - 74% - 60% вірних відповідей

«Незадовільно» - до 60% вірних відповідей

КЛЮЧІ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ТЕСТІВ

1. а); 2. г); 3. а), б); 4. г); 5. а), б), в); 6. а); 7. а); 8. а); 9. а); 10. б); 11. в); 12. г); 13. в); 14. в); 15. а); 16. в); 17. в); 18. г); 19. а); 20. б); 21. в); 22. г); 23. в); 24. г); 25. в); 26. а); 27. в); 28. б); 29. б); 30. в); 31. а); 32. а); 33. а); 34. в); 35. г); 36. а); 37. а); 38. а) 39. а); 40. а); 41. а); 42. а); 43. а); 44. а); 45. а); 46. а); 47. а); 48. а); 49. в); 50. г); 51. б); 52. в); 53. в); 54. а); 55. г); 56. а); 57. б); 58. г); 59. б); 60. в); 61. а); 62. а); 63. б); 64. в); 65. г); 66. а); 67. а); 68. а); 69. а); 70. а), в); 71. а); 72. в); 73. г); 74. г); 75. а); 76. б); 77. а); 78. в); 79. г); 80. а), б), в), г); 81. а), б), в); 82. а), б), в), г); 83. г); 84. а); 85. г); 86. в); 87. а), б), в); 88. а), б), в); 89. г); 90. в); 91. г); 92. г); 93. г); 94. б); 95. г); 96. в); 97. а); 98. в), 99. а), 100. в); 101. в).

ГЛОСАРІЙ

Молодший спеціаліст — це освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь) фахівця, який на основі повної загальної середньої освіти здобув загальнокультурну підготовку, спеціальні вміння та знання, має певний досвід їх застосування для вирішення типових професійних завдань, передбачених відповідною посадою.

Бакалавр — це освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі повної загальної середньої освіти здобув поглиблену загальнокультурну підготовку, фундаментальні та професійно (орієнтовані) вміння і знання щодо узагальненого об'єкта праці, і здатний вирішувати типові професійні завдання, передбачені для відповідних посад.

Спеціаліст — це освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра здобув спеціальні вміння та знання, має певний досвід їх застосування для вирішення складних професійних завдань, передбачених для відповідних посад.

Магістр — це (ступінь фахівця, який отримав поглиблені вміння та знання інноваційного характеру, має певний досвід їх застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у професійній галузі.

Докторантура — вищий ступінь у системі підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів, частина системи безперервної освіти.

Доцент — вчене звання для викладачів вищих закладів освіти, яке присвоюється особам, що мають, як правило, науковий ступінь кандидата наук, друковані наукові праці або винаходи та обрані на посаду.

Професор — вчене звання, що присвоюється найбільш кваліфікованим викладачам вищих закладів освіти і науковим працівникам науково-дослідних установ.

Консультація — це форма організації навчально-пізнавальної діяльності з одним чи групою студентів.

Колоквіум — це одна з форм навчальних занять, розмова викладача зі студентами для встановлення рівня їхніх знань.

Заліки — це підсумкова форма перевірки результатів виконання студентами практичних і лабораторних робіт, засвоєння ними матеріалу семінарських занять, результатів практики.

Доповідь — це повідомлення, у якому викладаються певні питання подаються висновки, пропозиції.

План — це короткий, логічно побудований перелік запитань, які розкривають зміст прочитаного матеріалу.

Тези — це коротко сформульовані основні думки, положення прочитаного матеріалу.

Конспект — це короткий виклад прочитаного матеріалу, доповіді лекції, статті.

Конспектування — це складний вид роботи, який засвоїти відразу вдається далеко не кожному.

Мова — це складна функціональна система в основу якої покладена система знаків, що є засобом здійснення людського спілкування і мислення; соціально-психологічне явище, суспільно необхідне та історично зумовлене.

Мовлення — це функціонування мови, продукт мовленнєвої діяльності, у процесі якої використовуються одиниці, категорії, форми та норми мови; послідовність мовних знаків, що організуються відповідно до потреб інформації, яка висловлюється.

Логопедія — це спеціальна педагогічна наука про порушення мовлення, методи їх попередження, виявлення та усунення засобами спеціального навчання і виховання.

ЗНМ — різні складні мовленнєві розлади, при яких порушене формування всіх компонентів мовленнєвої системи, які належать до звукової та смислової її сторони при нормальному слухові та відносно збереженому інтелекті.

ФФНМ — порушення процесів формування вимовної системи рідного мовлення у дітей із різноманітними мовленнєвими розладами внаслідок дефектів сприймання й вимови фонем.

Розвиток — це процес і результат кількісних і якісних змін в організмі людини.

Навчання — це цілеспрямована взаємодія вчителя й учнів, у процесі: якої засвоюються знання, формуються вміння й навички.

Виховання — це передача досвіду суспільних стосунків і формування духовної сфери особистості.

Реабілітація — це застосування цілого комплексу заходів медичного, соціального, освітнього та професійного характеру з метою підготовки або перепідготовки індивіда до найвищого рівня його функціональних здібностей (визначення Комітету експертів ВОЗ).

Абілітація — це первинне формування функцій і здібностей у дітей раннього віку з проблемами розвитку за рахунок створення спеціальних умов.

Принцип (лат. ргіпсіріит - початок, основа) — це певне правило, сформульоване на основі пізнання законів чи закономірностей дійсності.

Говоріння — це озвучення думки, кодовий перехід із мисленнєвого коду (коду внутрішнього мовлення) на звуковий код — акустичний (фонетичний).

Гіпоксія — це недостатнє постачання киснем тканин плаценти і плоду.

Дисфонія (афонія) — це відсутність або розлади фонації внаслідок патологічних змін голосового апарату.

Дислалія — це порушення звуковимови при нормальному слухові і збереженій інерваціємовного апарату.

Дизартрія — це порушення вимовної сторони мовлення, зумовлене недостатньою інервацієюмовного апарату.

Ринолалія — це порушення тембру голосу і звуковимови, зумовлене анатомо-фізіологічними дефектами мовного апарату.

Брадилалія — це патологічно уповільнений темп мовлення.

Тахілалія — це патологічно прискорений темп мовлення.

Заїкання — це порушення темпоритмічної організації мовлення, зумовлене судомним станом мовного апарату.

Алалія — це відсутність або недорозвиток мовлення внаслідок органічного ураження мовних зон кори головного мозку у внутрішньоутробному або ранньому періоді розвитку дитини.

Афазія — це повна або часткова утрата мовлення, зумовлена локальними ураженнями головного мозку.

Заїкання — це порушення темпоритмічної організації мовлення, зумовлене судомним станом м'язів мовленнєвого апарату.

Глухота — це повна відсутність слуху або така форма його зниження, при якій розмовне мовлення сприймається лише частково, за допомогою слухових апаратів.

Туговухість — це зниження слуху на обидва вуха, при якій виникають труднощі в сприйманні мовлення, проте при посиленні голосу це сприймання стає можливим.

Розумова відсталість — це виразне, незворотне системне порушення пізнавальної діяльності, яке виникає внаслідок дифузного органічного пошкодження кори головного мозку.

Олігофренія — це вид розумової відсталості, який виникає внаслідок органічного пошкодження мозку в пренатальний, натальний або ранній (до трьох років) період дитинства і виявляється у тотальному психічному недорозвитку.

Деменція — це вид розумової відсталості, який виникає внаслідок пошкодження кори головного мозку у період після 2-3 років і виявляється у виразному зниженні інтелектуальних можливостей та в частковому розпаді вже сформованих психічних функцій.

Ідіотія (глибока розумова відсталість) — це найвиразніший ступінь розумової відсталості, який виникає внаслідок глибинного пошкодження кори головного мозку та частково підкірки, що призводить до грубого порушення фізичного та психічного розвитку.

Імбецильність — це середній за виразністю ступінь розумової відсталості, який виникає через глибинне пошкодження кори головного мозку.

Дебільність (легка розумова відсталість) — це найлегший ступінь розумової відсталості, який виникає внаслідок поверхневого пошкодження кори головного мозку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вступ до спеціальності: Логопедія: навч. посібник /І.М.Омельченко, В.В.Тарасун, Л.О.Федорович. Кременчук: Християнська зоря, 2011. 416 с.
2. Гаврилов О. В. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. 308 с.
3. Колишкін О. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта»: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2013. 392 с.
4. Логопедія. Підручник: 2-ге видання, перероблене та доповнене / за ред. М.К. Шеремет. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 672 с.
5. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2007. Частина I. 238 с.
6. Собонович Є.Ф. Концепція стандарту спеціальної освіти дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку. *Дефектологія*. 2002. №1. С. 2-7.
7. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: навч. пос. для студ. вищих пед. закладів освіти, 2-ге вид. Тернопіль Навчальна книга- Богдан, 2003. 136 с.
8. Шеремет М. К., Сергєєва І.В. Формування усного зв'язного висловлювання у дітей з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення. Педагогіка та методика спеціальні: зб. наук. ст. НПУ ім. М.П.Драгоманова. Київ, 2001. Вип. 2. С. 100 – 106.
9. Шеремет М.К. Проблеми та перспективи спеціальної освіти. Зб. наук, праць Кам'янець-Подільського державного університету: Серія «Соціально-педагогічна». Випуск VII. Кам'янець-Подільський: ПП Мошинський В.С.2007. 420 с.
10. Вступ до спеціальності : опорний конспект лекцій у схемах і таблицях для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 016.01 «Спеціальна освіта. Логопедія». Ч.ІІ / укладачі: О.І. Чекан, Х.В.Барна, О.М.Кас'яненко. - Мукачево : МДУ, 2022. - 55 с.
11. Вступ до спеціальності : опорний конспект лекцій у схемах і таблицях для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 016.01 «Спеціальна освіта. Логопедія». Ч.ІІ / укладачі: О.І. Чекан - Мукачево : МДУ, 2022. - 59 с.

Навчально-методичне видання

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЛОГОПЕДІЯ»

Збірник тестових завдань з курсу

Укладач:

О.І. Чекан

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 6984 від 20.11.2019 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>